

Het rookgordijn rondom vapen opgehelderd

Marit van Beuningen- van Wijk, longarts MMC
Lindy Gommans, kinderarts MMC
Carlijn van der Zanden, jeugdarts GGD Brabant-Zuidoost

(Marianne Eijkemans, kinderarts CZE)
(Josephine de Hartog-Keyzer, huisarts Schijndel)

Disclosure belangen sprekers

(Potentiële) belangenverstrengeling	Geen

Medialogica
Het nieuwe rookgebruik
19 november 2024

→ Medialogica → 2024

Medialogica onderzoekt wat er gebeurt met de rookvrije toekomst.
Martine Braam, Floor de Graaff, Mylena M...

Woensdag 27 november om 20.00 uur
Terwijl de overheid inzet op een rookvrije toekomst, blijft het rookgebruik onder jongeren schrikken. In de aflevering 'Doe dit niet in video's' wordt de rookvrije toekomst onderzocht.

en en longbloedingen:
producten voor iedereen

Inhoud presentatie

- 'De alvapende'
- Achtergrond
- Soorten & regel en wetgeving
- Cijfers gebruik kinderen & volwassenen
- Intermezzo
- Gezondheidsgevolgen
- Verslaving, met name voor het jonge brein
- Vapen, roken en andere verslavingen
- En nu ermee stoppen...

**EVEN
TOT
HIER**

Wat zijn risicofactoren voor vape verslaving?

- A) Starten op jonge leeftijd
- B) Ouders die roken
- C) Peers die roken
- D) Mannelijk geslacht

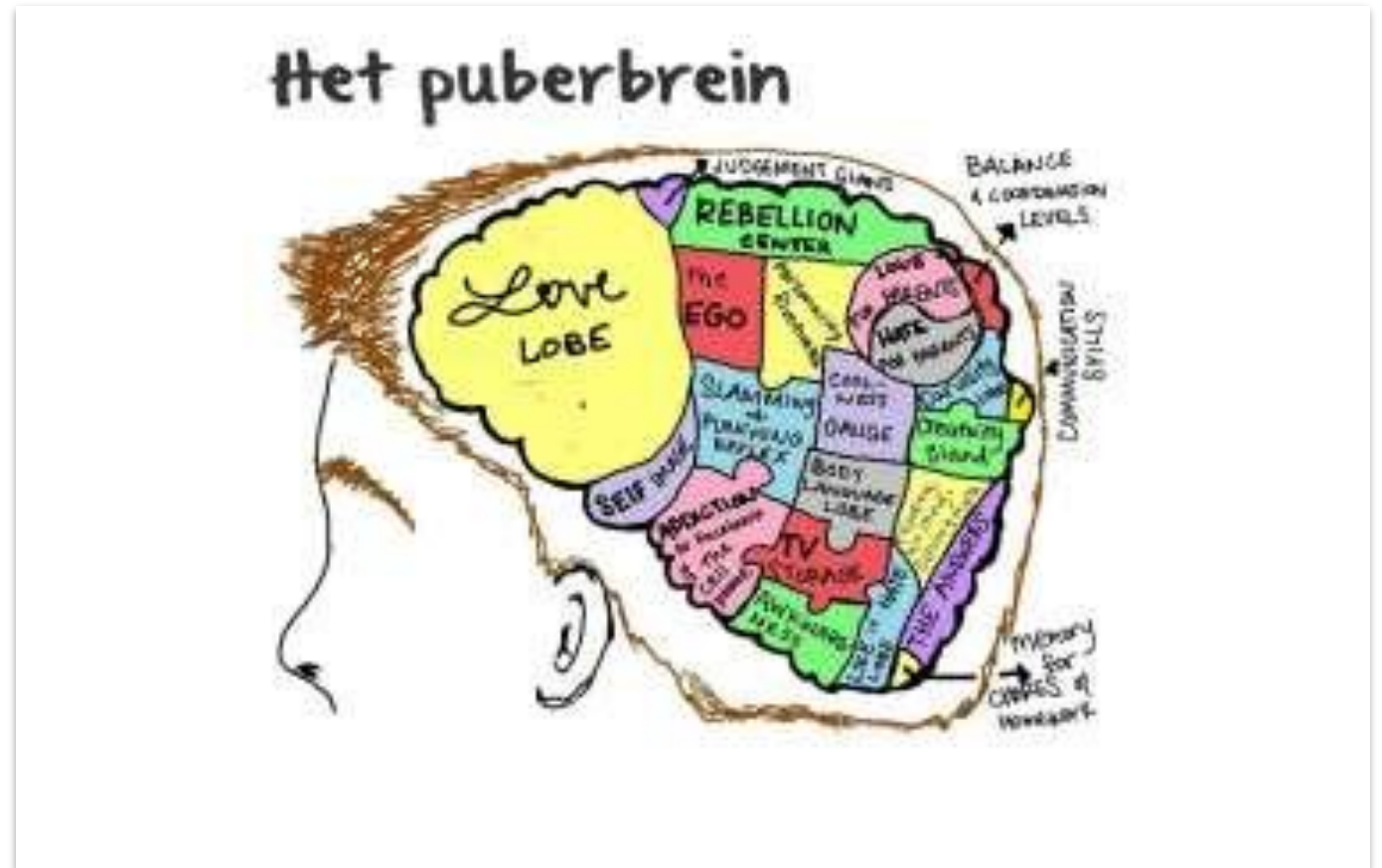

Welke van de volgende strategieën is het meest effectief om een jongere te motiveren te stoppen met vaperen?

- A) Waarschuwen voor gezondheidsrisico's
- B) Autonomie benadrukken en vragen wat zij zelf willen bereiken
- C) Ouders instrueren om strengere regels op te leggen
- D) Jongeren confronteren met hun gedrag

Stelling: blootstelling van het puberbrein aan nicotine leidt tot meer impulsiviteit.

- Waar
- Niet waar

De e-sigaret helpt om te stoppen met tabakssigaretten

- A) juist
- B) onjuist

Stelling: nicotine passeert de placentabarrière.
De concentratie nicotine in de foetus is hoger
dan in de moeder.

- Waar
- Niet waar

Stelling: vapes met een smaakje zijn momenteel alleen nog in de tabaksspeciaalzaken verkrijgbaar.

- A) Juist
B) Onjuist

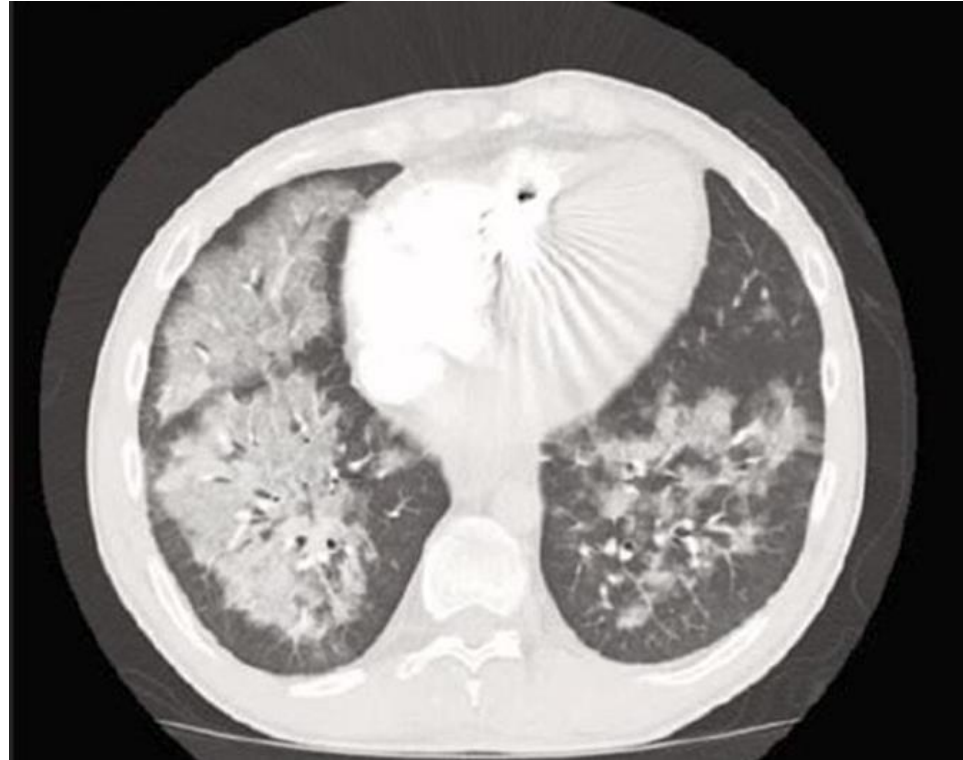
Welk ziektebeeld zien we hier?

A) COVID

B) RB-ILD

C) EVALI

D) Fibroserende sarcoïdose

In welk jaar werd de e-sigaret ontwikkeld?

- A) 1963
- B) 1973
- C) 1993
- D) 2003

Benaderingsvraag...

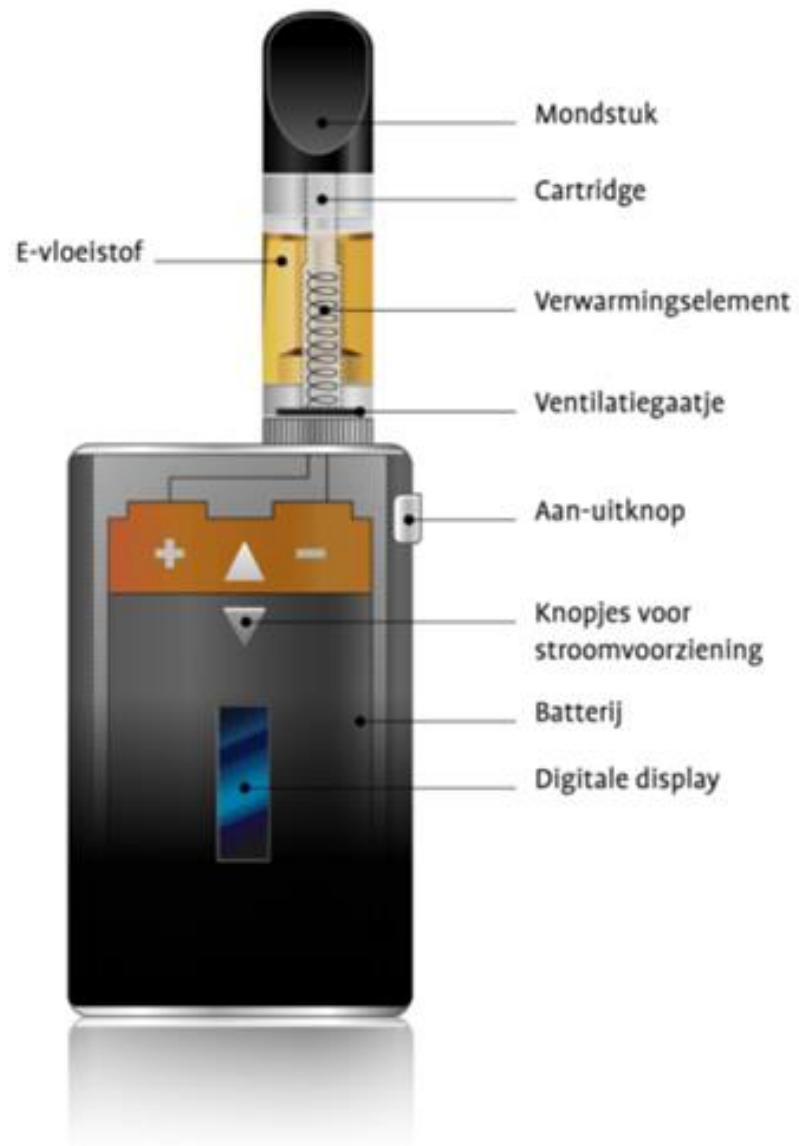
Wat was de netto omzet van Philip Morris in 2023?

Historie

- 1963 Amerika voorloper e-sigaret
- 2003 China ontwikkeling nieuwe generatie e-sigaret
- 2004 China eerste e-sigaret op de markt
- 2005/2006 start export
- 2008 verklaring Inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd

TYPES OF E-CIGARETTES

CIGALIKE
E-CIGS

VAPE
PODS

VAPE
PEN

BOX OR
VAPE MODS

SQUONK
MODS

OTHER VAPES

Prevalentiecijfers in NL (2023)

- Onder volwassenen beperkt, 3% gebruikt regelmatig een vape, jongeren daarentegen;
- 21,7% in de afgelopen 12 maanden e-sigaretten gebruikt, waarvan:
 - 10,3% elke maand (bijna 70% daarvan gebruikt ook tabakssigaretten)
 - 2,1% dagelijks
 - Percentages het hoogst onder de 15-17 jarigen

ALLE BERICHTEN

BEGINNERS >

HULP >

E-SIGARET INFO >

E-LIQUID >

BY (DOE HET ZELF) >

20

mrt

By [Admin](#) [Beginners](#) [1 Comment](#)

Als je op zoek bent naar een nieuwe e-sigaret, zijn er verschillende soorten beschikbaar om uit te kiezen. De twee meest voorkomende typen zijn de wegwerp e-sigaret en de hervulbare e-sigaret. Daarnaast is er ook nog de voorgevulde pod e-sigaret, die het beste van beide werelden combineert. Het is belangrijk om de voor- en nadelen van elk type te begrijpen, zodat je een weloverwogen beslissing kunt nemen over welke e-sigaret het beste bij jou past.

Wegwerp E-sigaret

Een wegwerp e-sigaret is precies wat de naam doet

Terug naar de winkel? [Klik hier](#)

Ik ben begonnen met vaperen
toen ik 12,5 was, of zo. 12, 13.

Social media

Vape **INFLUENCERS**: How Stars are **SHAPING** the **VAPING INDUSTRY**

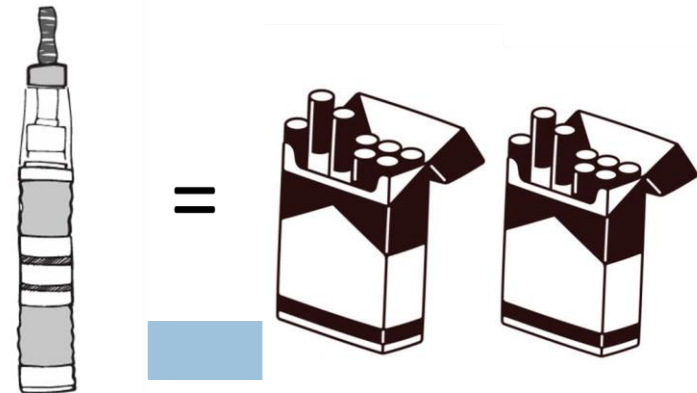
Regelgeving

- 1 juli 2020 Rookverbod in openbare ruimte
- De e-sigaret (ook zonder nicotine) valt onder de Nederlandse Tabaks- en Rookwarenwet
- 1 januari 2023 verbod op smaakjes
- Vanaf 2025 alleen verkocht in tabaksspeciaalzaken
- ? Verplichting tot neutrale verpakking
- Verder zijn er nu al eisen waar een vape aan moet voldoen betreffende vloeistof en etiketering

Vapen om van het roken af te komen?

- Tabaksindustrie: e-sigaret als hulpmiddel om te stoppen met roken
- Maar... ondertussen
- E-sigaret net zo verslavend als 'gewone' sigaret
- Want er zit (ook/ zo niet meer) nicotine in
- Hoeveelheid nicotine in vapes komt vaak niet overeen met verpakking

Als Japie tot zijn 6e niet vaped betalen zijn ouders zijn zwemdiploma

4 oktober 2023 door Chiel Stikkelbroeck, Jasper Schilder en Josefin Overeem

Japie (5) uit Vinkeveen is dit jaar begonnen in groep 3 op basisschool de Regenboog. Ook daar is vaped niet meer weg te denken uit het klaslokaal. Japie's ouders hebben daarom een afspraak met hem gemaakt: als Japie niet vaped tot zijn 6e, betalen zij zijn zwemdiploma.

Alle kindjes om hem heen vaped al, ook al is het illegaal. "Ze komen er toch wel aan", zegt de moeder van Japie. Hiermee doelt ze op kleuters die tegenwoordig massaal voor de Primera staan en volwassenen vragen een vaped voor ze te kopen. "Met dit ultimatum geven wij Japie de kans zelf zijn verantwoordelijkheid te nemen. Hij is geen peuter meer, dus mag langzaam wel leren zelf verstandige keuzes te maken."

Slimme ouders leren kinderen groente eten door middel van vaped met groentesmaakje

30 november 2023 door Josefin Overeem

Geduldig zijn, zelf het goede voorbeeld geven, groentes een coole naam geven, ouders proberen van alles om hun kinderen groenten te leren eten. Maar écht slimme ouders gebruiken tegenwoordig andere methoden. Door middel van een vaped met groentesmaakje leren kinderen in een handomdraai de smaak van wortels, broccoli en spruitjes lekker te vinden.

"Kinderen houden nou eenmaal van vaped", zegt woordvoerder van de gezondheidsraad Lia de Haer. "Slimme ouders haken daarop in." Het is algemeen bekend dat groente ontzettend belangrijk is voor de ontwikkeling van kinderen. Het zit boordevol voedingsvezels die kinderen hard nodig hebben om gezond op te groeien. "Alleen vinden kinderen groente vaak niet lek-

Replacement rokers...

Nico en Tine raakten razend snel verslaafd
WIE IS DE VOLGENDE?

JIJ?

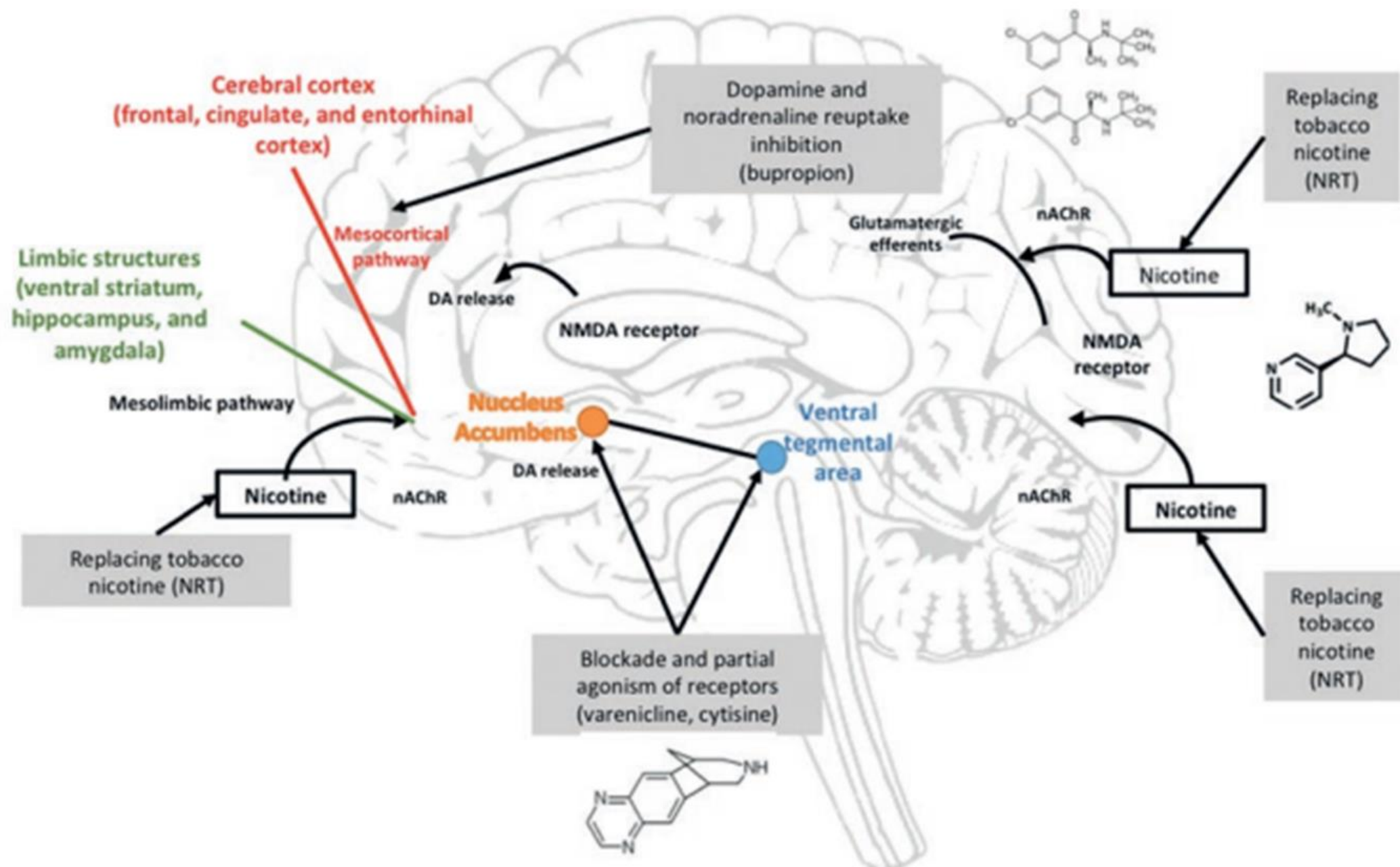

VAPEN? LAAT JE NIET MEESLEPEN!

Nicotine

- Binnen enkele seconden in het brein
- Hoge verslavingspotentie
- Nicotine bindt aan cholinerge nicotinereceptoren
- Afgifte van diverse neurotransmitters: waaronder **dopamine**
- Herhaalde inname en afgifte zorgt voor structurele veranderingen en conditionering van het brein
- Disbalans tussen beloningssysteem en cognitieve controle
- Lage concentraties van nicotine zorgen al snel voor ontwenningssverschijnselen

Figure 1. Neurophysiological mechanisms of nicotine action. DA: dopamine; nAChR: nicotine acetylcholine receptor; NMDA: N-methyl-D-aspartate; NRT: nicotine replacement therapy.

Gevolgen van nicotine/verslaving

Cognitie

- Geheugen en concentratie
- Slechter herkennen van patronen
- Afname visueel-ruimtelijk inzicht

Emotie

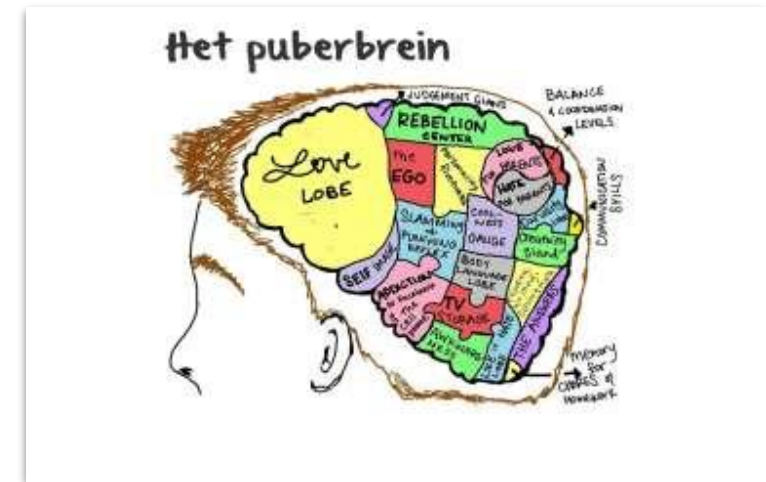
- Afgevlakte emotie
- Verminderde emotieregulatie
- Angst (en risico op depressie)

Gedrag

- Gejaagd (gevoel)
- Toename impulsiviteit

Het puberbrein

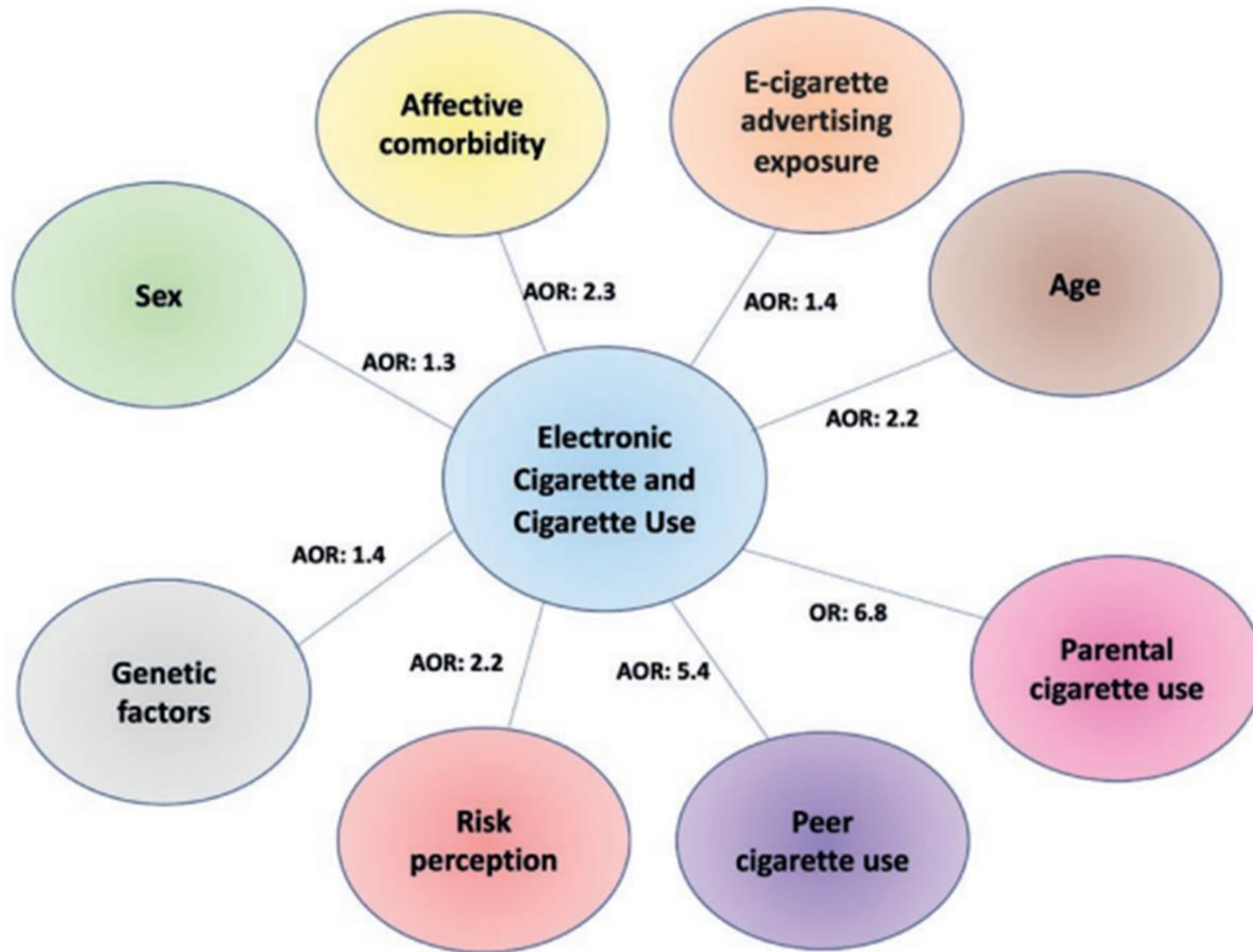
- Onrijp - minder verbindingen
- Frontaalkwab als laatste volgroeid
- Amygdala overhand – heftige emoties
- Vatbaarder voor verslaving
- Hoe eerder blootstelling aan nicotine hoe groter het risico op verslaving
- Rol van groepsdruk

Gevolgen op het puberbrein meer uitgesproken

- Tobacco-Induced Neurotoxicity of Adolescent Cognitive Development (TINACD) theorie
 - Structurele veranderingen in hippocampus
 - Sterke associatie met angst en depressie
 - Klachten blijven bestaan op volwassen leeftijd
-
- Niet bij start blootstelling op volwassen leeftijd

Figure 2. Biopsychosocial factors associated with electronic cigarette and cigarette use. AOR: Adjusted Odds Ratio.

Andere gevolgen

Mondholte

Vapen → meer caries

DNA schade in de mond

- dosisafhankelijk
- device afhankelijk
- smaakjes-afhankelijk: zoete smaakjes → meer schade

Luchtwegen

Bewezen/bekend:

- toename astma-klachten en exacerbaties
- leidt tot DNA schade

Dierstudies/in vitro na blootstelling vape:

- toename ontstekingsreactie
- toename oxidatieve stress
- minder hoestreflex

→ hypothese: schade op lange termijn
COPD? (long)carcinoom?

EVALI

E-cigarette or vaping use-associated lung injury

Acute ILD

In ziekenhuis na veelvuldig vaperen, Tieme had ernstige longklachten

Door Karlijn Houterman · 2 oktober 2023 · Aangepast: 3 oktober 2023

RTL Nieuws

Vaperen is onschuldig, dacht Tieme van der Heijden (19) uit Eindhoven. Tot hij vorig jaar in het ziekenhuis belandde met ernstige longproblemen, die misschien nooit meer helemaal overgaan. Daarom wil hij eenmalig zijn verhaal doen aan RTL Nieuws, om anderen te waarschuwen: "Het voelde alsof iemand mij constant een trap gaf tegen mijn middenrif. De hele dag snakte ik naar adem."

NOS Nieuws • Woensdag 11 december, 10:42 •
Aangepast woensdag 11 december, 13:39

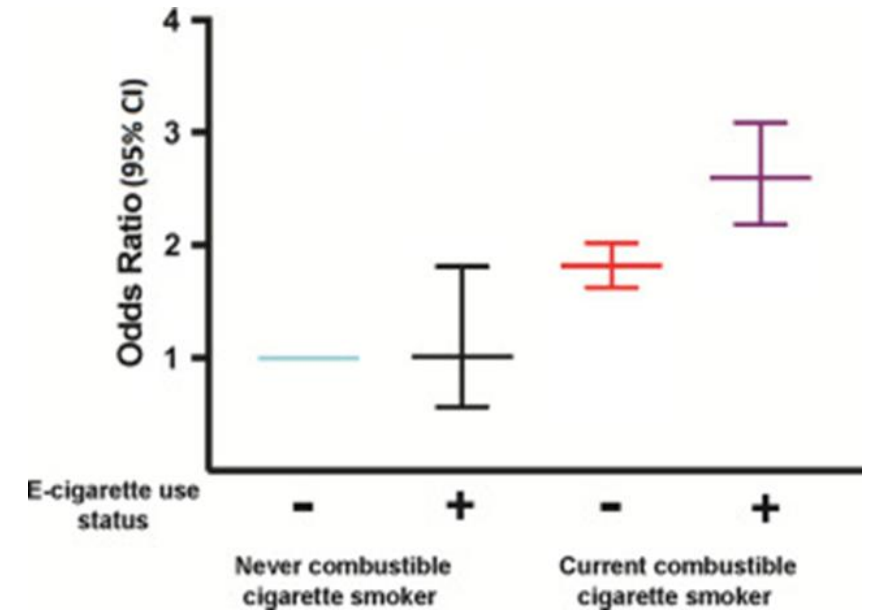
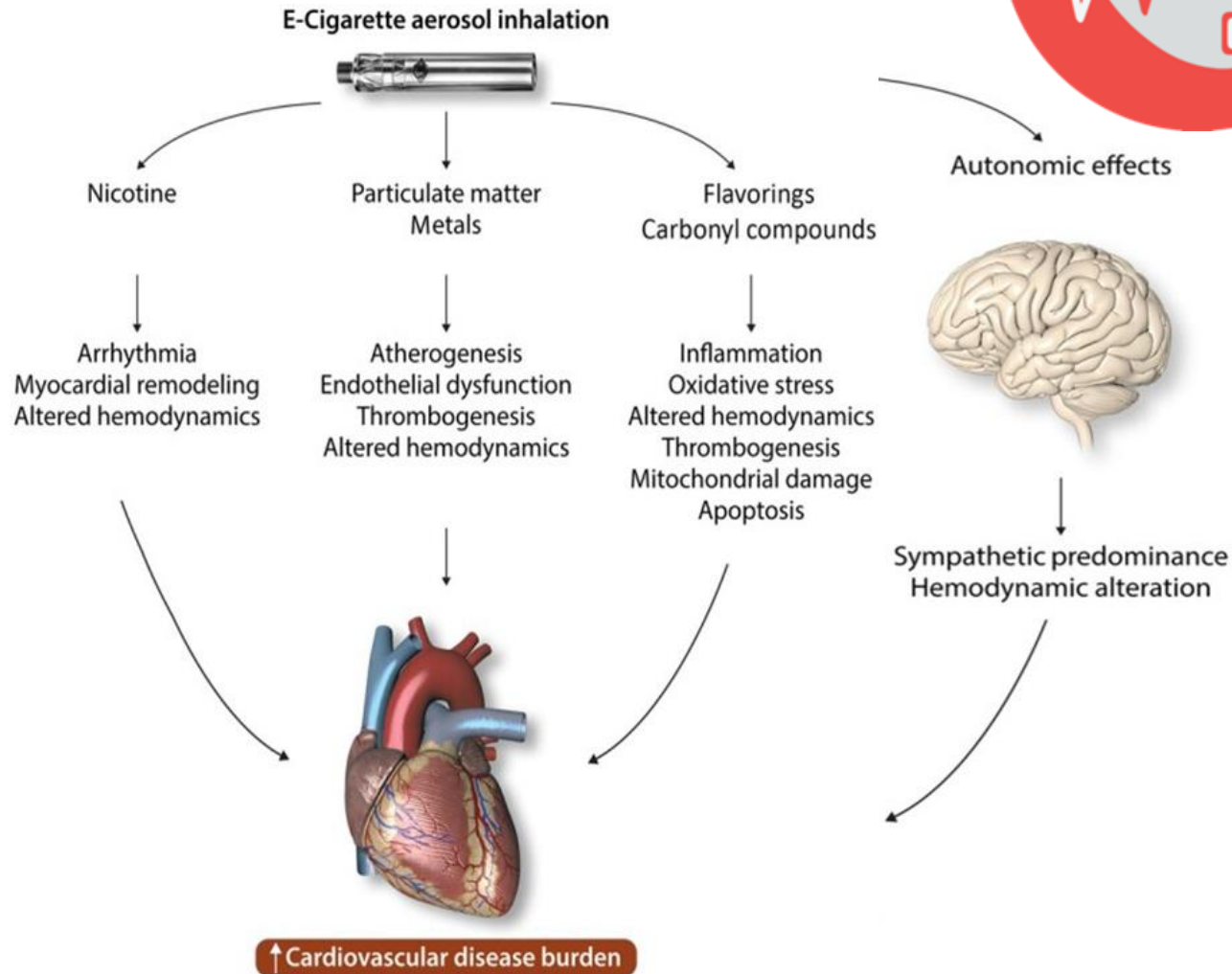

Veertien kinderen na vaper in ziekenhuis: klaplong en longbloeding

Zeker veertien kinderen zijn afgelopen jaar in het ziekenhuis beland nadat zij hadden gevapet. Dat bevestigt de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) na berichtgeving door [RTL Nieuws](#). Die veertien gevallen zijn volgens de kinderartsen slechts het topje van de ijsberg.

De NVK vraagt artsen sinds vorig jaar 1 november om melding te maken van kinderen die ziek zijn geworden na vaper. In de veertien gevallen was het kind ernstig ziek. Een 15-jarig meisje en een 17-jarige jongen moesten worden opgenomen op de intensive care. Andere kinderen hadden last van een klaplong, longbloeding of afname van de longfunctie.

Hart- en vaatziekten

Zwangerschap

- Geen bewijs/onderzoeken op effecten vaperen op moeder en ongeboren kind
- Nicotine kruist de placenta barrière→
 - Aanlegstoornis hart foetus
 - Vergrote kans wiegendood
 - Lange termijn: meer risico op aandacht- en cognitieve vermogens

Ontwenningsverschijnselen

- Prikkelbaarheid en stemmingswisselingen
- Angstgevoelens
- Concentratieproblemen
- Vermoeidheid en slapeloosheid
- Hoofdpijn en duizeligheid
- Zweten en lichamelijk beven
- Verhoogde eetlust (en gewichtstoename)

Stoppen met vaperen bespreken

- Vraag iedere patiënt naar vaperen/gebruik van vapes
- Vraag naar motivatie om te vaperen
- Vraag naar motivatie om te stoppen
- Bespreek gezondheidsrisico's in begrijpelijke taal
- Verbind stoppoging met persoonlijke doelen

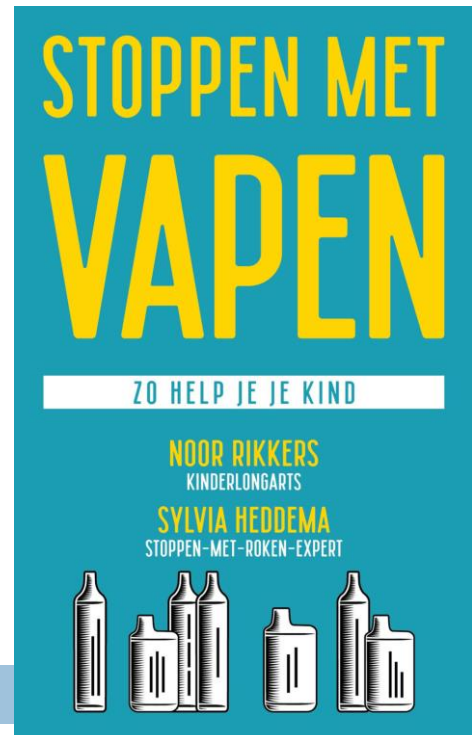

Ervaringen in de zaal

Praktische hulpmiddelen en ondersteuning

- Gebruik tools zoals de Quiddy-app en ikstopnu.nl.
- Trimbos-richtlijnen voor stoppen met vapen.
- Werk samen om triggers en moeilijkheden te identificeren.
- Bied opvolging aan: regelmatige check-ins.

www.artsenslaanalarm.nl

Feit 1 van 4

Uit veel vapes komt meer giftige en verslavende nicotine dan uit een heel pakje sigaretten.

De tabaksindustrie vertelt dit niet, wij artsen daarom wel.

ArtsenSlaanAlarm.nl

Danielle Cohen
Patholoog

Feit 2 van 4

Nicotine verstoort de ontwikkeling van hersenen en dat is onherstelbaar.

De tabaksindustrie vertelt dit niet, wij artsen daarom wel.

ArtsenSlaanAlarm.nl

Radha Bholasingh
Cardioloog

Feit 3 van 4

Nicotine vergroot de kans op verschillende psychische problemen.

De tabaksindustrie vertelt dit niet, wij artsen daarom wel.

ArtsenSlaanAlarm.nl

Robin Peeters
Internist

Feit 4 van 4

Vapende jongeren gaan drie keer zo snel sigaretten roken.

De tabaksindustrie vertelt dit niet, wij artsen daarom wel.

ArtsenSlaanAlarm.nl

Luc van Lonkhuijzen
Gynaecologisch oncoloog

www.vapenjouwkeuze.nl

**Ben jij arts
met passie
voor
preventie?**

**Vapen
#jouwkeuze**

VAPE: vermijd altijd problemen en ellende

Literatuur

- Buchanan N, cardiovascular risk of electronic cigarettes: a review of preclinical and clinical studies. Cardiovasc res 2020
- Tomassi et al. Vaping dose, device type, and E-Liquid Flavor are determinants of DNA damage in Electronic Cigarette Users. Nicotine Tob Res 2023
- Bircan E, Bezirhan U, Porter A, Fagan P, Orloff MS. Electronic cigarette use and its association with asthma, chronic obstructive pulmonary disease (COPD) and asthma-COPD overlap syndrome among never cigarette smokers. Tob Induc Dis. 2021;19(April)
- Chaffee BW, Barrington-Trimis J, Liu F, et al. E-cigarette use and adverse respiratory symptoms among adolescents and Young adults in the United States. Prev Med (Baltim). 2021;153.
- Stratton K, Kwan LY, Eaton DL, eds. Public Health Consequences of E-Cigarettes. National Academies Press; 2018.
- Squer C, Echeagaray O, Firouzi F, et al. Fundamentals of vaping-associated pulmonary injury leading to severe respiratory distress. Life Sci Alliance. 2022;5(2).
- Becker TD, Arnold MK, Ro V, Martin L, Rice TR. Systematic Review of Electronic Cigarette Use (Vaping) and Mental Health Comorbidity among Adolescents and Young Adults. Nicotine and Tobacco Research. 2021;23(3):415-425.
- Frances M Leslie, Unique, long-term effects of nicotine on adolescent brain, Pharmacol Biochem Behav. 2020 Oct
- Natalia A Goriounova, [Huibert D Mansvelder](#), Nicotine exposure during adolescence alters the rules for prefrontal cortical synaptic plasticity during adulthood, Front Synaptic Neurosci. 2012 Aug 2:4:3
- Dinardo et al, Vaping: the new wave of nicotine addiction, cleveland clinic journal of medicine, dec 2019
- Hernandez-Perez et al, Addiction to tobacco smoking and vaping, Rev Invest Clin, 2023
- Glantz et al, Nicotine addiction and intensity of e-Cigarette use by adolescents in the US, 2014 to 2021

Literatuur

- Artikel Huisarts & Wetenschap: Vapende jongeren de rol van de huisarts. Door Pim Keurlings, Noor Rijkers-Mutsaerts, Esther Croes en Jean Muris. 2024.
- Podcast H&W: De rol van de huisarts bij vapende jongeren. Door Pim Keurlings.
- Boek: Stoppen met vaperen: zo help je je kind. Van Noor Rijkers en Sylvia Heddema. 2024
- Boek: Nederland stopt! Met roken. Van Pauline dekker en Wanda de Kanter. 2008
- Website: vaperenjouwkeuze.nl
- Website: ikstopnu.nl
- Website: [trimbos](https://trimbos.nl)
- Website Rijksoverheid
- website: advies.nldamp.nl
- App: Quidy App